

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A közpénztárban átvevő:
Hónaponta ..... 18 kor.
Félévente ..... 32 kor.
Évesre ..... 60 kor.
Külföldön előfizetői díjazás:
Hónaponta ..... 20 kor.
Félévente ..... 38 kor.
Évesre ..... 70 kor.
A közpénztárban átvevő:
Hónaponta ..... 18 kor.
Félévente ..... 32 kor.
Évesre ..... 60 kor.
Egyes újságosok ára 3 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétvége és
ünnepnapok kivételével.
Közpénztár és kádóhivatali
Nagyvárad, Sallógyi Dossó u. 8.
A közpénztárban átvevő díjazás
előfizetői vagy megrendelői díjazás
váltatható.
Előfizetői és hirdetői díjazás a kádó
hivatalban intézendő.

XII. évfolyam 244. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1916 október 25.

Szentségtartók, oláh katonák és ökrök

Hogy kerültek ezek egymás mellé? A „civilizáció nevében harcoló dicső Románia“ jóvoltából.

Egy menekült írja, aki Gyimesen látta a magyar katonák elől menekülő oláh katonákat:

— Három nap és három éjjel folyton szekerek vonultak át Gyimesen, amelyek a legkülönbözőbb holmikkal voltak megrakva. Zongorák, takarók, telettműt ládák, ágymű, mindenféle háziesszerek mintegy 500 ládával kerültek így el Romániába. Látunk oláh lovaskatonákat, akik fém ruhát húztak magukra, női kalapok voltak a fejükön, néhányan a oszlokeredői meggyehajuk egyenruhájába bujtak. Az ökrök szarvain szentségtartók, szentképek és keresztok lógtak és egyes katonák az egyenruhájuk felett női fűzőket viseltek.

Az oláh deliriumos király valamelyik zavaros pillanatában a sok közül azt fogta katonáira, hogy azok Traján osászár legionáriusainak egyenes és közvetlen leszármazói. Nos, hát ez a szentséggyalázás legjobban bizonyítja, hogy az oláh hadsereg csak egy balkáni söpredék, minden emberi érzésből kivetkőzött haramia banda, a melynek kulturához, római eredetű, műveltséghez, katonás magatartáshoz, tisztességhez semmi köze.

Ebben a világháboruban sok aljasság került felszínre; ellenségeink versenyeztek egymással a nemzetközi jog szabályainak felrugasztásában. A rekordot az oláhok teremtették meg. Ilyen templomfosztást, szentség gyalázást semmiféle más náció nem képes elkövetni.

Felháborodással olvassa az ember az ilyen eseteket s mikor nyomban utánuk a konstanzi diadal híre érkezik, ujjongva kiáltunk fel a költővel:

Él még a nemzetek Istene!
Ha valamelyik velünk szemben ellenséges országnak elpusztulása, megsemmisítése kívánatos, hát az Románia. Megérdemelte a sorsát, egyenesen kihívta végzetét.

Predeált elfoglaltuk.

Bukarestet bombáztuk.

Nagy zsákmány, az ellenség vesztesége súlyos

Keleti harctér. Budapest, október 24. (Hivatalos.) Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcvonala. Magyar-osztrák és német csapatok tegnap **elkeseredett harcok után elfoglalták Predeál helységet és 600 embert foglyul ejtettek.** A Vöröstorony-szorostól délre támadásunk tért nyert.

Lipót bájos herceg vezértábornagy hadseregharcvonala. A helyzet változatlan.

Heves harcok a Karszton.

Olasz harctér. Budapest, október 24. (Hivatalos.) A tenger-melléki harcvezetés az olaszok ágyú és aknavető tüze tovább tart. Különösen a Karszt fensíkon volt heves időnként az ágyú és aknaharc. Repülőink Savognánál egy nagy vonattáborot sikeresen bombáztak.

Délkeleti harctér. Budapest, október 24. (Hivatalos.) Nincs jelenteni való.
Hófer.

Berlin, október 24. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Előzetes jelentés, a Wolff úgynökség jelenti: A mai hadsereg jelentés szerint Predeált, továbbá Medzidiát és Rasovát heves harc után elfoglaltuk. Jobb szárnyunk lovassága a hátráló ellenség erőlyes üldözése közben elérte Karamurad vidékét. az összecsapás 75 tiszt és 6693 főnyi legénység, egy zászló, 52 gépfegyver, 12 ágyú és 1 aknavető. A románok és a nagy sietséggel odavetett orosz megerősítő csapatok véres veszteséggel súlyosak.

Bukarest erődjét újból bombáztuk. (Min. eln. sajtóosztály.)

Románia veresége.

A debudzsai események egymásutánja.

Budapest, október 24. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Konstanztát bolgár csapatok és egy német zászlóalj foglalták el. E csapatok tegnap vonultak be a városba. A Dobrudzsában a legutóbbi napok eseményei a következőképpen folytak le: Az oláhok és oroszok tudvalevőleg a resova—kobadinu tuzlai vonalat tartották. E hó 18 án és 19 én a vonal megerősített állásait foglalták el szövetségeseink és ehhez közvetlen csatlakozólag történt a főállásba való betörés és Tuzla bevétel. E hó 22-én elesett Konstanza is, ami az oláh-orosz hadsereget legfontosabb vasuti vonalait egyikétől fosztotta meg. A győzelem annál nagyobb jelentőségű, mert már békében megerősített vonalon törtek át. A megindított arcvonal keleti részén az üldözés javában folyik. Ezért nem lehetett még áttekinteni a nagy zsákmányt.

A mozgószínházak cenzurálása.

A Tiszántúli Riasztó közleményei nyomán egy hirdmény került a városi tanács elé, mely a fájtszínházban tapasztalt elvadulást a népezerű mozi mozgószínházszabályozásával kívánja megszüntetni.

Serdülő ifjúságunk nagyrészt, egy sereg fiatal lelket nyomonított meg erkölcsileg az elvadulás, egy sereg szülőit elkésztett, mert alig győz ügyelni a gondos és értelmes szülő arra, hova jár a gyermeke. Rendőrségi jelentések, törvényszéki tárgyalások megállapították, hogy az Angliából és Amerikából özönével küldött rabló és detektívdramák romboló hatással vannak az ifjúságra, valószínűleg iskolamesterei a zsebmetsző és rabló csemetéknek.

A silány, idegizgató termékek, párosulva a háboruzongató mozgóképekkel, csak a műveltség mélyítésével szoríthatók ki helyükre: a szeszédombra.

Nem azért állítunk iskolát, hogy minden törekvésünket tönkreteljesse az alantas spekuláció, amely a művészi elvet csak annyiban ismeri, hogy bármint fogással pénzt szerezhessen belőle, tehát lelkismeretlen is.

Mi észrevettük a bajt idejében követeltük, hogy az elburjázó vastag szemérmetlenségnek gátat kell vetni, hiszen a külső részek fiatalágának jórésze a gyermekbíróság előtt áll lopás, betörés, tolvajlás, erkölcs-telen üzemekért. *Elromlott a jövőnk nem zedék, Pató Pál uraimék s a lavét a hazugságnak mi isszuk meg.*

Ki kell küszöbölni a betrányfilmeket. Ne higgye senki, hogy ósdi erkölcsbíráskodással és tudálos képzelgéléssel ellenségei volnának a mozgófénykép vállalatoknak. — Igenis, mi ezt az ujkor egyik legérdekesebb és hasznos vívményének tartjuk, ha nem is becsüljük túl jelentőségét.

A mozinak igen szép szerepe lehet a nevelésben is, a szemléltető oktatásnak egyik fontos segédesszöke. Terjesztheti a műveltséget és a felvilágosodást. De most terjeszti a törvénytelenséget kijátszásának tanát, az erkölcsi öntudat elhomályosítását, a civilizáció felfordítását. A magasabb művészettel is vissza lehet élni, vissza is élnék vele lelki ismeretlenül. A szabadság fogalma nem azt jelenti, hogy a társadalom megromlására használhassa bárki a művészet eszközeit csak azért, hogy az erőteljes eszközökkel odacsábított csekélyebb műveltségű tömeg neki adózzék a nagyobb haszonnal.

A rombolás ellen védekezni kell, a társadalmat sokféle összetételénél fogva erre szervezni nem lehet, nincs más mód tehát, mint a törvényes hatalom beavatkozása. Az előzetes cenzúra helyénvaló. Nem a reakció teremtette meg a cenzurát, hanem provokálják ezt azok, akik a szabadsággal visszaélnék.

Ha a szabadság tisztességes fogalma élne bennük, nem kellene cenzúra. Schassem tévedhet akkorát a cenzúra, mint amennyire a szabad művészet nyulás jelszava alatt a tömegcsábítók tévesztenek. A tisztességes mozi majdnem olyan vonzó lesz, talán vonzóbb, mint a tisztességtelen, amelyben a fejletkoruk lopni tanulnak, hogy fejletlenkoruk leányoknak adják a lopott helmit.

Tilos a tengeri becsempészése.

Az alispán átirata a polgármesterhez

Bibarmegye alispánja átiratot intézett Nagyvárad város polgármesteréhez, amelyben tudatja, hogy a kormány által Bibarmegye területére megállapított 30.000 métermázsas tengeri biztosítása céljából a vármegye területén megkezdtek a tengeri rekvirálását. Ezzel egyidejűleg szigorú rendeletben intézkedett az alispán aziránt, hogy a vármegye területéről sem Nagyváradra, sem más vármegyéből tengerit ne szállítsanak. Mivel pedig tudomással bír az alispán arról, hogy a vármegye területéről szállítanak be Nagyváradra tengerit, kéri a polgármestert, hogy a tengeri becsempészését tiltsa el és szigorú ellenőrzéssel akadályozza meg a tengeribecsempészést a tengerirekvirálás tartama alatt.

A rekvirálás befejezése után az alispán visszavonja a tengerinek a vármegye területéről való kiszállítását tiltó rendelkezését s arról értesíti a polgármestert.

Az alispán intézkedése az átirata teljesen törvényes, az ellen nem lehet senkinek jogos kifogása, bár érzékenyen sújtja Nagyvárad közönségét.

A mostani buszdrágaság folytán a legtöbb család ha nem is értés, de aprójószágot szerzett be.

Ezeknek az eltartása igaz, hogy sok gondot okoz, de egyik másik nap mégis csak hozzá lehetett jutni pár liter tengerihez.

Paraszádott mindenki, hogy micsoda uzsoráskodás, mikor 70-80 fillért fizettek egy liter nyers tengeriért, amelyből alig lesz háromnegyed liter, mikor kiszáradt, de azért fizette mindenki, még a koronát is egy-egy liter tengeriért, akhogy kaphat, s elláthatja az aprójószágot élelemmel.

Most már ennek vége. Nem lesz a nagyváradai piacon tengerimorsó, de tengeri sem lesz.

A gazdák azt mondják, hogy nagyon nehezen tudják összehozni a rekvirált közegek a megállapított 30000 métermázsas tengerit Bibarmegyében, — addig pedig nincs tengeri.

Jelliter hamisított tejért.

A nagyvárad királyi törvényszék gyorsított ügyekben indított ötös tanácsa előtt tegnap Braun Gusztáv, az aradi Fehér-Kereszt szálloda ismert tulajdonosa állott, a hadviselés érdekei ellen elkövetett bűntettől vádolva.

Arról volt szó, hogy Braun Gusztáv szállította a tejet az összes tartalékkórházaknak. Egyszer egy félliternyi mintát vettek abból a tejből, amelyet szállított s azt végyleg megvizsgálták. A tej nem ütötte meg a minimális zsírtartalmat sem s erősen volt vizezve.

Az aradi rendőrkapitányság eszéri kihágásért indított eljárást a tejszállító vállalkozó ellen s elítélte őt 50 korona bírságra. Fellegbészésre a földművelésügyi miniszter elé került az ügy s ez megkereste az igazságügyminisztert, hogy bünvádi eljárást indíttasson az ügyességgel a vállalkozó el-

len, aki színi védekezett, hogy csak a mintától vett félliter tej lehetett meghamisítva a többi nem.

Az ügyesség vádiratára tegnap tartották meg a tárgyalást, melyen Palánkay Károly tanácselnök kihallgatta a vádlottat s jöllehet katonai személy nem volt az ügybe belekeverve, sem a katonaság érdekeit nem veszélyeztethette a tárgyalás, zárt tárgyalást rendelt el.

Banek eredményeként elnapolták a tárgyalást bizonyos körülmények tisztázása céljából. A vádat Farkas István dr királyi ügyész képviselte.

Az elveszett aranykor.

A háboru harminedik esztendőjében egy angol pénzügyi kapacitás összeállította a világháboru eddigi költségeit s megállapítja hogy a háboru költsége, továbbá a kár és veszteség 1914. augusztus 1-től 1915. aug. 1-ig, tehát egy év alatt, akkora összegre emelkedett, hogy ebből a pénzből a világ minden államának adósságát ki lehetett volna fizetni.

Százezer tonna aranyat képvisel a háboru költség egy esztendő alatt. Ez az összeg négyszeresen földmúlja a világ összes aranyának és ezüstjének készletét. Annyiba került a háboru a hadviselőknak egy év alatt, hogyha az Egyesült Államok összes reális és személyes birtoka megsemmisülne, vagyis ha például egy földrengés az Unió összes épületeit eszedőntené a Csendes ceántól az Atlanti tengerig, ez a katasztrófa kevesebb kárral járna, mint a melyet a háboru okozott a hadviselő feleknek.

A háboru egy évi költségén meglehetően volna vásárolni készpénzfizetés ellenében az egész osztrák magyar monarchiát, továbbá Oroszengyelországot és az egész török birodalmat és még mindig maradt volna pénz bőségesen egész Belgium kár pótlására.

A háboru egy évi költségén a civilizált világ minden erkölcsi, társadalmi, gazdasági és egészségügyi reformját meg lehetett volna valósítani. El lehetett volna ültetni az egész világon a templom-, iskola-, kórház-, szanatoriumhiányt s általában minden olyan intézmény hiányát, amely a kultur államok igényéhez tartozik. A háboru költségén egységes lakásokat lehetett volna építeni a világ minden munkatelepén, ki lehetett volna fizetni a balaszt ellen való biztosítást, minden nélkülözésnek véget vetve meg lehetett volna teremteni az általános jólétet s emellé minden családfőnek tartalékként egy kerek összeget biztosítani.

Mikor ezt olvassuk, látjuk VII. Edvard és az antant bekerítési politikájának aljaságát. Ezek az okai, hogy a kulturvilágra nézve elveszett az emberiség aranykora.

* Irodai munkát vállal egy sok tagu családos aspidijas, akinek egész délutánja szabad. Nagy gyakorlattal rendelkezik s a mellékeresetre nagyon rá van utalva, mert családja nyomorog. Címe: Lipót u ca 8. sz. Megkeresést a kiadóhivatal továbbítja.

Csernavoda eleste csak órák kérdése.

Az orosz-román sereg katasztrófája.

Budapest, október 24. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelentik: Dobrudzsában az általános támadás az elmúlt szerdán éjjel kezdődött. Az ügyek gyilkos tüzelése fokozott hevességgel péntek estig tartott. Az ellenség megerősített állásai valósággal szétmorzsolódtak. Tüzérségünk támadása általános zavart keltett az ellenségnél. Midőn gyalogságunk szuronyrohamra indult, csak néhány helyen találtunk erősebb ellenállásra. Az ellenség, melynek ellenállása néhány óra alatt megtörtött, vad futásban pánikszerűen menekült. Szombaton reggel megkezdődött az általános üldözés.

Vasárnap délben elértük Konstanztát, ahol csak a legszegényebb lakosság maradt hátra. Néhány üzletet a menekülő oroszok és románok kifosztottak. Medzsidie megszállása után

Csernavoda eleste csak órák kérdése lehet.

Ha az ellenség megkísérelné az ellenállást, ez csak fokozhatná a katasztrófa döntő jellegét.

Az oroszok és románok sorsa kétségbeejtő. A Dunán való visszavonulások kizártnak tekinthető, csak Babadagnál kiépített állásaik nyújthatnak némi nyugvópontot számukra.

Ujabb vörös könyv ellenséges gaztettekről

Budapest, október 24. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Külgügyi kormányunk újabb vöröskönyvet adott ki a monarchiával szemben álló hadviselő államok által a nemzetközi jogon ejtett sérelmekről 1916 januárjától ugyanezen év június harmincadikáig terjedő időről. Hatvankilenc ügydarabban számol be s részletesen foglalkozik a dumdum lövegek használatáról, a polgári lakossággal szemben elkövetett kegyetlenkedésekről, hadifoglyok bánálatlanságáról és kirablásáról.

Mit főztek a boulognei konferencián?

Budapest, október 24. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Hír szerint a boulognei konferencián elhatározták, hogy nagy angol-francia hadsereget küldenek Szalonikiba, hogy Sarraill megkezdhesse a régóta óhajtott offenzívát.

Dornavatra körül irtózatos harcok dúlnak.

Csapatunk támadása elkerülhetetlen.

Budapest, október 24. (Saját tudósítónktól.) A hadiszállásról jelentik: Az oroszok a három országszögből történt kiűzetésük miatt boszúját úgy töltik ki, hogy messzehordó ágyúikkal lövöldöznek Dornavatrát. Az oláhok a Piatra Neameiutól a határig tábori vasutat építenek. Az oláh parancsnoksághoz francia tiszték érkeztek.

A Petit Parisien haditudósítója jelenti: Az orosz hadsereg sohasem találkozott olyan erős ellenállással, aminőt az ellenség most kifejt. Az ellenség nagy veszteségeket okoz. Bruszlov hadseregénél az ellenség az ellentámadásokat felülmúlhatatlan macacssággal és elkeseredéssel hajtja végre.

Azoláhok beismerik dobrudzsai vereségüket

Budapest, október 24. (Saját tudósítónktól.) A hadisajtószállásról jelentik: Az oláh vesérkar jelenti: Huszonkettedikén Taitrosnál az ellenséget visszavetettük. Us völgyében az ellenség nehéz tüzérsége hevesen ágyuzta állásainkat. Ojtoszi szorosban az ellenség támadásait szuronyharcban visszavertük s Ojra ellen nyomult ellenség ellen harcok vannak folyamatban.

Dobrudzsában az ellenség heves támadása következtében visszavonulásra kényszerültünk.

Nem sikerült a nyugati front áttörése.

Verdunnél is támad az ellenség

Berlin, október 24. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Október 23-án éppúgy mint október 22-én a legnagyobb harc erő kifejtések napja volt.

Az angolok és franciák az áttörést, hogy mindenáron elérjék, felytatták nagy erővel intézett támadásaikat a Sommétól északra. Nagy tömegeiknek harebavetése ellenére súlyos véres vereséget szenvedtek.

Az arcvonalról beérkezett jelentések szerint különösen Fransloytól nyugatra a halottak sorai tornyosulnak. Csapatunk magatartása minden dicseretet felülmúl. Különösen kitüntette magát a brandenburgi 64. gyalogezred, a braunschwigi 52. tartalék gyalogezred, a rajnai 29. gyalogezred, a bajor 1. és 15. gyalogezred.

A Sommétól délre az Ablaincourt—Paulua szakaszon készülöben levő francia előretörés megsemmisítő tüzünkben nem tudott kifejlődni.

A német trónörökös hadesportja. Az ellenség a Somme menti támadásait verduni támadásokkal akarta támogatni. A Maas keleti partján állásaink erős ellenséges tűz alatt állottak. Erős tüzérségi tüzhatásunk az ellenséges gyalogságot árkaiba lefogta, a támadási kísérletek meghiúsultak.

Megtörtük az oláhok ellenállását

Keloti harctér.

A tengertől az Erdős Kárpátokig nem volt különösebb esemény.

Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala. Magyar osztrák és német csapatok tegnap Brasótotól délre elkeseredett harc árán elfoglalták Predeált, 600 foglyot szállítottak be. A vöröstoronyi szoros déli kijáratánál a románoknak az utóbbi napokban kifejtett erős ellenállását megtörtük.

Teljes felbomlásban az oláh hadsereg.

Balkáni harctér.

Mackensen vezértábornagy hadesportja. A szövetségessk lovassága a hadsereg jobbezárnya elől teljes felbomlásban visszavonuló ellenség erőyes üldözése közben elérte Karamurad vidékét. Medzidiát és Rasovát heves harc után elfoglaltuk. Az október 21-én már jelentett záskmánnyal együtt az összezáskmány a következő: 75 tisz, 6693 közember, 1 zászló, 52 gépfegyver, 12 ágyú, 1 bombavető.

A románok és a nagy sietséggel odavetett orosz erősítések veszteségei súlyosak. Bukarest erődjét újból bombáztuk.

Macedóniai front.

Jelentős esemény nem történt.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Greg a háboru okairól, tartamáról és a semlegesek kötelességeiről.

Budapest, október 24. (Saját tudósítónktól) Rotterdamból jelentik: Londonban, a külföldi sajtóegyesület mai ebédjén Greg a következőket mondotta:

— A békét a szövetségesek csak együttesen határozhatják el, állapíthatják meg, közülök egyik se köthet külön békét. A háboru valódi okai a sohase térhetünk vissza elégszer, ha a béke feltételeit érintjük. Németország a békéről beszél és arról, hogy ezen háborut rákényszerítették Németországra. Nem Németországra kényszerítették, hanem Németországra kényszerítette Európára a háboru. A háboru addig nem végződhet be, míg nem vagyunk teljesen bizonyosak, hogy a jövőd nemzedéket nem érheti többé ilyen rémes megpróbáltatás. Németország Franciaország és Oroszország leverését tervezte és hogy Angliát beestelenségbe sodorja. Németország megkérdezte tőlünk, minő feltételek mellett maradunk semlegesek? Kérdem, milyen sorsra jutott volna Anglia, ha az angol kormány elfogadja Németország amaz ajánlatát, hogy semleges legyen? Mit tehetnek a semlegesek, mondotta.

Legyenek elkészülve, hogy kom vállalkozhatnak többre, mint amit hatalmi eszközökkel elérhetnek. Ellenben látniuk kell, hogy tenniük kell valamit a jövő biztosítása érdekében.

10 repülőgép 8 ellen. A németek győztek.

Budapest, október 14. (Saját tudósítónktól.) Berliából a tengerészeti vezérkar jelenti: Egyik repülőnk huszonharmadikán bombázta a Themse torkolatánál a nargatoi kikötő berendezéseket és a pályaudvart. Ugyanaznap a flandriai partoknál a tenger felett öt repülőből álló ellenséges légiflottát két repülőnk megtámadott s elkeseredett légi harc után egyiküket lelőttük a többiek elmenekültek. Később ellenséges repülők hat újabb repülőgéppel megerősödve visszatértek. Nvle repülőgépünk megtámadta s elüzte őket.

* **Forolín** a legjobb és legbiztosabb toilette szer, láb- és hónalj izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 150. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Huzás már e héten okt. 27. és 28.

Vessünk osztálysorsjegyet az új fő-árusítónál az „Ujvárosi Takarékpénztár részvénytársaságnál” Szent László tér 5. szám. (Telefonszám 994.)

Sorsjegyek a kedveltebb:

64313—64324, 86340—86346, 88503—88526, 92105—92124

sorszámokból csak e hó 26. délutánig kaphatók.

A dohányinség.

A szivar-, egeratta- és dohányinség egyre érzékenyebben sújtja a dohányzó közönséget. Illetékes helyről most magyarországi kommunikát adtak ki, mely a dohányinség okait fejtegetvén, a helyes gyökeres javulással alig alig biztatja a vásárlókat. A jelentés így hangzik:

A szivar és egerattánség dolgában ez után sem lehet különös javulást várni. A katonaság óriási szükséglete az oka elsősorban a nagy dohányhiánynak. **Mig a világ háboru tart, kevés remény van arra, hogy a bajokon segíteni lehessen.** Dohánygyaraink teljes füzettel dolgoznak és a termelt mennyiség semmiben sem maradt mögötte az 1914 es békés év produkeiójának. Három és fél milliárd egerattát gyártottak a magyarországi gyárak 1913 ban, ugyanannyi lesz a gyártás az idén is, mert mig 1913 ban dohánytermelésünk 200 000 métermássa volt, most már felezták 260 000 métermássa. Tavaly már ennyi termésünk volt. Mindenféleképp megpróbálkozni a dohányinségek segítésé: a hollandi és keleti dohánypiásokkal összekötötésbe lépünk. Az idén különben is szükség lesz a külföldi dohányra, mert a dohányföldeknek csak 60 százalékát tudták bevetni. A termés ugyan jó közepesnek ígérkezett, de éppen a törés idején beállott nagy szárazság erősen rontott a terméseredményen. Igaz, hogy magánosok, főképp kávéházak nagy készletet gyűjtöttek össze, de minthogy a kávéházakban és vendéglőkben betiltották a egeratta és szivar-árusítást, ezek beszüntetik majd a nagy vásárlást és ez talán némi enyhülést idéz elő a dohányinségben.

A vasuti raktár fosztogatói.

A rendőrség sikeres nyomozása. Kézrekerült tolvaj vasutasok.

A vasutnál az utóbbi időkben egymást érik a lopások. Hol a vasuti kocsi-ról törik le az ólomzárat és dezamálják meg a küldeményekkel megrakot kocsikat, hol pedig az áruraktárt fosztogatják ismeretlen enyves kezű emberek.

A vasuti vezetőség többnyire katonákat sejt a tolvajokban, akik az állomáson átutaznak, a rendőrség ellenben meg van róla győződve, hogy házaszarka működik a vasutnál, vagyis a tettesek vasuti munkások.

A vasut vezetősége ugyanis nem válogathatja meg most az embereit, olyat fogad fel, amilyent kap, a a tisztességes emberek között nem egy enyveskezű is meglapul.

Tegnap este, illetve éjjel is megdézsmálták a vasuti raktárt. Dohányra éhes embsrek 12 nagy doboz király egerattát loptak el a raktárból. Mindegyik doboz 1000 egerattát tartalmaz, tehát a „szákmány” mintegy 12.000 darab egerattát tesz ki.

Az esetet azonnal jelentették a rendőrségnek, s Dienes István detektív, aki különben a vasuti lopások nyomozója, megállapította, hogy a tettes csakis vasuti ember lehet. A raktár ajtaja befelé záródik, tehát éjjelre valaki, aki bejáratos a helyiségbe, nyitva hagyta az ajtót, úgy hogy a bűntársak betndtak lopózni a raktárba és megdézsmálták az árukat.

Gerő Armin főkapitány irányítása mellett széles mederben megindult a nyomozás, amelynek folyamán három vasuti munkás került gyanuba.

Hrlich Imre fogalmazó, Dienes, Vasa Károly és Méhes detektivekkel még a déli előtti folyamán házkutatást tartott a házak sokon. A házkutatás eredménnyel járt, s bár a egerattára nem akadtak rá, de találak nagyon sok holmit, ami a legutóbbi vasuti lopásokból eredt.

Hamarosan megállapították az orgazda kilétét is, akinek a vasutasok a lopott holmit eladták, egy helybeli kereskedő személyében. A rendőrség úgy a három vasutast, mint az orgazdát őrizetba vette, a nyomozást pedig tovább folytatja.

A Hadsegélyző Bizottság munkaprogramja.

A szűkebb bizottság ülése.

Nagyvárad város hadsegélyző bizottsága új elnöke vezetése alatt megkezdte ismét azt a nemes munkát, amelyet elől tűzött ki, különösen a hadiárvak segélyezése körül.

A munkaprogram megállapítására kiküldött szűkebb bizottság tegnap délután ülést tartott a város házában, dr **Cziffra Kálmán** főispán elnöklése alatt.

Sas Elemér főispáni titkár előterjesztette a bizottság működésének programtervezetét, amely szerint a Hadsegélyző bizottság munkaköre kiterjedne a hadiárvak részére orvosi, jogi segélyre, gyógyszernyújtásra és anyagi segélyezésre; egy irodát állítanának fel, ezeknek az ellátására. Már van egy iroda ugyan a hadiárvak és hadsegélyesek részére a városi főügyési hivatalban, amelyet azonban bevonnának az újonnan felállítandó irodába.

A programtervezetet, a fenti alapon kidolgozzák.

Sas Elemér ezután ismerteti a hadiárvak pártfogó intézményét. Az árvasszék rendelkezésére állott alap már elfogyott. Most jön a tél, amikor még jobban szükség van a hadiárvak segélyezésére. Az adományokból begyűlt a város által kezelt 60000 koronából utaljanak át a városi árvasszékhez 20000 koronát. A hadiárvak között vannak, akik nem jártak iskolába, minis megfelelő ruházatuk. Ezekről gondoskodni kell.

Dr **Cziffra Kálmán** elnök felamlti, hogy a begyűlt adomány 63 000 korona. Dícsérettel említi fel azt az eredményes munkát, amit a hadiárvak érdekében az árvasszék és a pártfogók kifejtettek. Nem tartja megengedhetőnek, hogy most a begyűlt összeget szétszakszakszák. E helyett azt volna leghelyesebbnek, hogy amikor valamely hadiárva részére segélyt kérnek, a bizottság kérjen véleményt az árvasszékől, amelynek rendelkezésre állnak az adatok; az árvasszék véleménye alapján azonnal adhatnak segélyt.

Rimler Károly felvilágosításul megjegyzi, hogy az adományokból begyűlt alap 53000 korona, amely a kamatokkal együtt ma 56400 K. Később az áldozatkészség színterén van még 11000 korona, amely szintén a hadiárvak céljára szolgál. Nem sokára a szoborbizottság újra felveszi működését.

Kelen Béla felzólalása után dr **Cziffra Kálmán** főispán kifejtette, hogy a hadiárvak részére az állam ad segélyt, de azokról kell gondoskodni, akik nem kapnak államsegélyt, vagy az árvaházaknál.

Dr. Medvigy Gábor kritizálja a polgármester beszédét. Miért nem kamatoztatta a város elejétől fogva a begyűlt adományokat, indítványozza, hogy követeljék a várostól az elmaradt mintegy 2300 korona kamatot. Rimler Károly rámutat, hogy az adományokat már 1914 től azért nem kamatoztatták, mert nem tudták, hova fejlődnek a dolgok s a begyűlt összeg, melyet a városi pénztárban kezeltek, nem volt állandó. A bizottság elvetette dr. Medvigy Gábor indítványát.

Ezzel az ülés véget ért.

Gyermekek pusztulása.

Tűzhálal szénegázmérgezés.

I.

Popa Mitrúné Kisbárodon kiment a kenderföldekre dolgozni s ott elaludt. Két apró gyermeke otthon maradt. Játék közben a szalmazsák meggyuladt s az egyik gyerek megfúlt a füstben. Tegnap ezért Tátray Kálmán tanácsosa elítélte 14 napi fogházra, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

II.

Szálka Mitrúné káptalanbódosi hadbavonult felesége elment az erdőbe fáért s otthon hagyta két kis gyermekét az ágy alatt a teknőben. Sok szemet tett a kályhába, a szénegáz kitódult s megölte a két gyereket. Nyolc napi fogházat kapott.

A vádat mindkét esetben gróf Bolza Alfons dr. ügyész képviselte, ki az ítéletben megnyugodott.

HIREK

***

* Stürgkh utódja Körber?

Bécsből jelentik: Politikai körökben hírlik, hogy a legközelebbi órákban megtörténik Stürgkh utódjának kinevezése. A miniszterelnökül legnagyobb határozottsággal Körber közös pénzügyminisztert emlegetik. Később hire terjedt, hogy még sem Körbert nevezik ki, mert Körber a Magyarországgal való kiegyezést mostani alapon nem tudja megvalósítani és kinevezése előtt Tiszával kell tárgyalnia.

* A vármegye kenyérjegye.

Fráter Barnabás alispán elnöklété alatt vasárnap délelőtt értekezletet tartottak a vármegye újonnan kinevezett közéleti elnökei. Az értekezleten minden előadó megjelent, akiket Fráter Barnabás alispán üdvözölt új tisztségükből történt összeállításuk alkalmából. Majd Elek Mór közéleti elnöke előadó terjesztette elő az előadók által kifejthető munkálatok programját. Végül elhatározták, hogy a vármegyében is életbe lép a kenyérjegy rendszert. Az új rendszer november hó elsején lép életbe. Több apróbb hivatalos eljárási módosítást megállapítása után az értekezlet véget ért.

* **Megérkezett a beszerzési előleg.** Nagyvárad város tisztviselői részére a kormány folyósította a beszerzési előleget. Azokra a városi tisztviselőkre és alkalmazottakra nézve pedig, akik a városi pénztárból kapják a beszerzési előleget, a tanács a

novemberi közgyűléshez tesz előterjesztést a beszerzési előleg megszavazása iránt.

* A Kath. Kőr vetítő estélye. A

Kath. Kőr Szent László terme egészen megtelt a tegnapi vetítő estélyen. Általános érdeklődés fogadta ezt a nagyérdekes előadást, amit dr. Karácsonyi János kanonok tartott Székelyországról. 160 gyönyörű képen mutatta be a székelyföld tájait: Borszéket, Tasnadót, a Szent Anna-tavat, a gyimesi szorosot, a régi Rákóczi-vár romjaival. Különösen nagy tetszést arattak a mozgóképek, melyek a székely népeletről mutattak be bájos jeleneteket. Különösen érdekes volt a székely lakodalom s a medveadászat. — Különös érdekeséget adott a bemutatott képeknek az, hogy ezeken a tájakon sejtett át nemrég a háboru vihara. A közönség nagy tetszéssel fogadta az előadást s megtapsolta az előadót.

* **Váradai kispapok a hősihalált halt kispapokért.** A váradai papnevelő lelkes kispapsága köréből életrevaló terv gondolata pattant ki: az ország minden szemináriuma házikápolnájában létesítsék miszalapítványt a harterőn elesett volt magyar kispapok lelkiútjára. A váradai növendékpapság Magyar Egyházirodalmi Társulata vasárnapi gyűlésén lépett elő ezzel a tervvel Kovács Sándor IV. éves teológus s tekintve, hogy a terv keresztülvitele nagyobb akadályba nem ütközik, előreláthatólag hamarosan megvalósul. A váradai növendékpapok minden szeminárium kispapságához felhívást intéznek, hogy a tervet egyházmegyéjükben váltsák valóra. Úgy tervezik, hogy a miszalapítványhoz szükséges összeg előteremtésére külön minden egyházmegye kispapsága egyházmegyéjük papjai között gyűjtést indítson s az így begyűlt összeget a saját káptalanukban mondandó mise, vagy misék alapjául tegye le. Így megeshet az is, hogy egyik papnevelőben több mise alapították, mint a másikban, s szándék azonban közös volna: a háboru következtében elhalt volt magyar kispapokért. A „volt kispapok“ néven itt nemcsak azok értendők, akik a teológiáról vagy a kizsemináriumokról vonultak be katonának, hanem azok is, akik még háboru előtt mondtak búcsút a szeminárium falainak, s mint civil pályára készülők vagy civil pályán működők köztük kardolt a háboru kitérésre. — A terv mindenestre díszretre méltó; magyar kispapok magyar kispapoknak ennél szebb emléket nem állíthatnak.

* **Makai Sándor kitüntetése.** — Biharugrán a községháza tanácstermében vasárnap délelőtt folyt le az ottani hitelszövetkezet könyvszűrésének, Makai Sándornak a koronás ezüst érdemkeresztrel való kitüntetése. A hitelszövetkezet igazgatósága ezen ünnepélyt egy díszközgyűlés keretében tartotta meg, a melyen a kitüntetettnek az érdemkeresztet az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatóságának megbízásából Pirovich József, az Országos Központi Hitelszövetkezet nagyváradai képviselőjének főnöke nyújtotta át megleghango beszéd kíséretében, amelyben esetelte a kitüntetettnek a hitelszövetkezet működése körül 15 éven át folytatott önzetlen tevékenységét, valamint a hadikölcsönök gyűjtése körül kifejtett agitációjának sikereit. A kitüntetett

a díszgyűlésen a hitelszövetkezet vezetősége és tagjainak összesége nevében Nagy Imre református lelkész üdvözölte szép beszédben. Az ünnepélyt társasbéd követte, amelyen az első felköszöntőt Belsőy József országgyűlési képviselő mondotta az ünnepeltre. Makai Sándor megköszönvén az ünnepeltest, pchárát gróf Tisza István miniszterelnökre emelte, aki a biharugrai hitelszövetkezet megalakításának kezdeményezője volt s akit táviratilag üdvözölték.

* **A szüret eredménye.** Az idet szüret az egész országban igen nagy eredménnyel végződött. A földművelésügyi miniszter tegnap tette közbe a szüret eredményéről hivatalos jelentését, s e szerint nálunk Biharban 2-3 hl. a termés holdankint. A must jó minőségű.

* **Vigh Manci elmegy?** A „Csodacsók“ tegnapi próbáján Vigh Manci, a szintársulat énekesője nem jelent meg. Levelet küldött Erdélyi Miklós szinigazgatónak, amelyben bejelenteti neheztelését és távozását helyezi kilátásba. Valószínű, hogy emiatt a Strauss operett vasárnapi bemutatója elmarad, s helyette a páratlan sikerű „Három a kislány“ kerül előadásra. A színházi béke e megzavarásának sem a közönség, sem mi nem örülünk, mert minden ilyen háborgatás a szinpadai eredményes munka rovására megy.

* **Kis trafikosok, akik nem adnak dohányt** című cikkünkre a következő sorokat kaptuk:

Nagyvárad, 1916 okt. 22.

Igen tisztelt Szerkesztőség! Az audiaturot altera pars elvével fogva kérem soraim szíves közlését „Kis trafikosok, a kik nem adnak dohányt“ című közleményét illetőleg. Mindenek előtt határozottan kijelenthetjük, hogy a nagytözsde még mindig nem tartja be a 4 naponként való kiszolgáltatást. Ma vasárnap volna a mi napunk, de ünnep van, mondja Ő! Holnap lesz, hétfőn, csak hogy akkor itt a vidék és a rendes hétfőn négy naposok. Számot kapunk esetleg a 24-est (számot adni nincs joga, azonnal jelentkezéskor kellese a dohányt kiadni. Ez felsőbb rendelet, de nem tartja be.) Így lesz 4 nappól 6 nap. Már most esetleg hétfőn kérdő est, mondjuk 7 órakor adja ki a dohányt. Záróra előírás szerint 8 óra. Ki is kell olvasni a küldeményt. Lehet e aznap megkezdeni a kiszolgáltatást? Tárni a kirakat üvegek vandál összezúzását, életveszélyes fenyegetéseket, trágár Isten káromlást hallgatni? Kényeszerülve vagyunk néha arra, hogy más nap a hagyjuk a kiszolgáltatást, de rajtuk kívül álló okokból. A nagytözsdeben ma szívesen rend, ez az igazság, de hogy lesz, azt bizony bizzuk és pedig nem sokára! Méltóztatassék nyugodtan névszerint közölni azok nevét, a kik visszaélnék a ruházott joggal, de akik tényleg és készségtelenül teszik azt, ne bánítsuk a reális korrekt tőz díszeket is. Kiváló tisztelettel: H. Thomass Mária, Szent János-utcai tőzsedője.

* **Felhívás az erdélyi menekültekhez.** A m. kir. belügyminiszter urnak 33101. em. számú rendelete alapján felhívom azon erdélyi menekülteket, akik Kolozs, Szolnok Doboka és Torda Aranyosvármegyékből menekülve Nagyvárad város területén tartózkodnak, hogy mivel a harterő helyzet nem tette indokolttá, hogy a lakosság erről a helyről meneküljön, mint ahogy atabínteiben semmiféle hatósági intézkedés nem történt s miután máfelől a gazdasági érdekek szempontjából is sürgősen kívánatos, hogy különösen a földművelő néposztály minél gyorsabban hazatérjen, — haladéktalanul

érjen vissza mindenki lakóhelyére. Az ezen visszautazáshoz szolgáló ingyenes utazási igazolványok a rendőrség, I. emelet, 18. sz. szobájában adnak, hol is utasítva lettek a szabályszerű igazolvány kiállítására. A visszautazást annál is inkább ajánlom a érdekelték figyelmébe, mert az eddig esélyes élvezett segély is meg fog nevezettektől vonatni. Nagyvárad, 1916. évi okt. 23. Rimler Károly, polgármester.

* **Csak egy darab ruhát!** A mekkült és a hadiárva gyermekek részére indított gyűjtésünk céljaira ismét sok ruháneműt kaptunk, sok eszeemőkelelyét is, mely különösen nagy fontosságu, miután mai nap a eszeemővédelem mindenkinek első kötelessége. Sok szegény anyát tudunk ama kegyes adományokkal felségélyezni. Ruhát küldtek: Febricius Dezsőné, Markovits Antalné. Az ujjalotai hivek 30 koronát küldtek. Barabás Gézéná 30 darab ruháneműt gyűjtött. A Vörös Kereszt Jobbkéz céljaira Febricius Dezsőné 20 koronát adományozott halottak napjai koszorúmegváltásaképen. Hálaosan köszönjük a gyermekek nevében mindenkinek a hazafias célra adott adományát. A Vörös Kereszt Jobbkéz osztálya. (Törvényték, 25. ajtó.)

* **A Keleti Kulturközpont meg alakult — Debrecenben.** A keleti kulturközpont debreceni választmánya tegnap alakult meg Márk Endro udvari tanácsos polgármester elnöklésével. Célja a török nemzettel való szoros kapcsolat megteremtése.

* **A hadikórház tolvaja.** A nagyvárad hadi tartalékkórházban volt alkalmazva Varga Mihályné szől. Surányi Julia, mint szakácsné, ki naponként kisebb nagyobb mennyiségű élelmiszert lopott össze és hazavitte. A nagyvárad törvényték ezért egy évi börtönrre és 2000 korona pénzbüntetésre ítélte a szakácsnét. Ezt az ítéletet a királyi Kuria helyben hagyta.

* **A kávépiacról közvetlen tudósítás** Aszódi Mihály Kossuth utcai főüzletéből Saspalota: Maximált árak kávékban, kész kiváló finom konzervkávé erős finom zamatu, kórházaknak, intézeteknek, gazdaságba és privátházaknak kilója 5 korona 40 fillér, legelszörendű finom pörkölt kávé kilója 14 korona 40 fillér, kapható régi finom francpótkávé, füge kávé, malátakávé és fehérourk méz, csokoládé, cukorka, konyak, tea, rum, szalámi, lipótúró, szardinia, édespaprika, málnaszörp és esemegék nagyban és kismányban kizárólag Aszódinál kapható: Vigyázat csokoládékirály fiókom Rákóczi-ut.

Fischer Ervin Zeneiskolája
Szalárdi-utca 21. sz.
Telefon 14-74.
Tanfolyam a polg. és felsőbb-leányiskolai énektanításra és képesítő oklevél megnyerére.

VÁSZONÜZLET
Beöthy Ödön-u. 1. sz.
Bejárat a kapu alatt.
Helyi és vidéki telefonszám 1163.

* **Helybeli** nagyobb pénzintézet megfelelő gyakorlattal bíró fiatal tisztviselőt keres. Cim a kiadóhivatalban.
* **Ceozet** készítéséhez alkalmas garantált vegytiszta ceozetsav kapható Farkas István Apolló drogeriájában. Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13-02.

* **Perfect magyar német levelező kis-asszony** ki a gyors és gépirást tökéletesen bírja felvétetik Komlós Tesvérek üveg nagykereskedésében. Zöldfa u. 13.

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő leg szebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbeszülhetellen Y-PO krémét és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 250 K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanoózy palota.

* **Felhívjuk a közönség figyelmét** a „Hófehérke” harisnya áruház mai számukban közölt hirdetésére.

* **Elő és művirágüzlet**, amely 10 év óta fenáll visszavonlás miatt eladó. Cim a kiadóba.

* **Poloskairtó MOXIN** biztos szar. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kisköröly Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Igazságszolgáltatás.

Esküdtek november 2—16 közt.

A királyi törvénytéknek Tátray Kálmán elnöklésével működő tanácsa a következő esküdteket sorolta ki: (jegyző Alliquander Kálmán dr.)

Rendes esküdtek: Bodnár János igazgató, Bodó Imre földműves (Bors), Bisdi Samu fakereskedő (Nagyvárad), Buday Pál végrehajtó (Nagyvárad), Csáky György tb. igazgató (Nagyszalonta), Darvassy Ferenc p. ü. titkár (Nagyvárad), Dávid Mihály földműves (Élesd), Dayka Sándor irnok (Nagyvárad), Deák József tanár (Sarkad), Hizó Sándor földműves (Nagyszalonta), Hollós Mihály bankhivatalnok (Nagyvárad), Jakabfy Árpád építőmester (Nagyvárad), Kandel József kereskedő (Nagyvárad), Kápolnasy Gyula r. felügyelő (Nagyvárad), Kiss Ferenc bor kereskedő (Nagyszalonta), Kugler Antal bankigazgató (Berettyóújfalu), Ladányi Károly földműves (Biharpüspöki), id. Lakatos Lajos gőzmalomtulajdonos (Székelyhid), Lánosy József rajztanár (Nagyvárad), Parobek Antal magánzó (Nagyvárad), Róz József dr (Nagyvárad), Sternberg Mór gőzmalomtulajdonos (Biharpüspöki), Szundi Lajos földműves (Biharpüspöki), Szunyogh Pál dr (Nagyvárad), Tikász József bankpénztárnok (Berettyóújfalu), Tokay Mihály földműves (Nagyvárad), Tolvaj Lajos földműves (Ártánd), Várnay Ferenc ár ügyvéd (Nagyvárad), Vitán Árpád p. ü. számtanácsos (Nagyvárad), Vénya Gábor földműves (Bihardiószeg).

Pótesküdtek: Balogh Mihály szürszabó (Nagyvárad), Kezdődy Gyula asztalos (Nagyvárad), Kovács Pál hentes (Nagyvárad), Rácz János (Nagyvárad), Szőke Ferenc eszepező (Nagyvárad), Thizinger Ferenc kevács (Nagyvárad), Terjay Károly szatós (Nagyvárad), Torszin Elek cipész (Nagyvárad), Tóth Albert asztalos (Nagyvárad), Tóth József asztalos (Nagyvárad).

A gyorsított bünperek rendje.

A nagyvárad törvényték gyorsított eljárás alá eső bünperei a következő sorrendben kerülnek legközelebb tárgyalásra:
Október 25. Szolnoky Lajosnének és két társának fogolyozóktetési ügye.
Október 28. Panda Simon megvesztegetési ügye.
November 3. Márkus Bernát és társai marhaszóási ügy.
November 8. Pelle Illóné fonóklimeszősi lakos fogolyozóktetési ügye.
November 8. Sipos Tótyer filipkőzépesi lakos orosz-fogolyozóktetési ügye.

November 15. Schorer András ujszent-annai kereskedő hadseregüzállítási bünygye.

Legujabb táviratok.

Stürgkh temetése.
Budapest, október 24. (Saját tudósítónktól) Bécsből jelentik: Délután három órakor a király, Vilmos császár, a szász király, a bajor király, s trónörökösünk, Zita főhercegnő képviselőinek, valamint az osztrák és magyar kormány tagjainak, Mária Jozefa főhercegnő, Károly István főherceg és óriási közönség jelenlétében eltemették Stürgkh miniszterelnököt. Holttestét éjjel a stájerországi Kalbenrainba szállították, ahol a családi sírboltban helyezték el.

Venizelos kormánya nem üzen Bulgáriának háborút

Budapest, október 24. (Saját tudósítónktól.) A Secolo jelenti Szalonikiből: Az ideiglenes kormány alapos mérlegelés után a Bulgáriához intézendő jegyzék elküldésétől elállott.

SZINHÁZ.

Heti műsor:
Szerdán: Keringő.
Csütörtökön: Kis gróf.
Pénteken: Csöppség.
Szombat délután: Katonadolog.

A kis gróf. Elmúlt színházi idényekben is a legkedveltebb műsordarabok egyike volt a bájos zenéjű Kis gróf, amelynek címszerepében legjelentősebb sikereit aratta Tompa Béla, míg Csillag Róssi mindig parádés szerepe volt a mindenkor szubrettprimadonnának. A kis gróf legközelebb a hét csütörtökön kerül ismét színpadra, amikor címszerepében Tompa Béla egyik legtemperamentumosabb és legkedvesebb partnerét találja Csillag Róssi szerepében Bille Irénben.

A csöppség. Minden isében magyar, csupa eredeti, népies zamattal megirt pompás színmű reprizének szánta a színház vezetősége a pénteki napot, amelyen Fényes Samu dr. annakidején szenzációs sikert aratott színművét, A csöppség-et tűzte műsorra. Régebbi ujságreferádák tanuskodnak arról, hogy dr. Fényes Samu színpadi alkotása címszerepében forró és őszinte sikert aratott Polgár Mariska, a szintársulat kitűnő drámaíró művésznője, aki a csöppség pénteki felújításán is ezt a kedvelt és egyéniségének olyan nyira megfelelő szerepet játszta, míg a többi szerep a teljesen új betanulásban elsőrangú erői kezébe jutott, úgy, hogy dr. Fényes Samu, a Nagyváradon időző szerző a legjobb előadásban láthatja pénteken egyik legkedveltebb színpadi munkáját.

A névtelen asszony. A szinidényben eddig bemutatott drámai művek között a legmaradandóbb ismert Bisson A névtelen asszony-a vitva ki abban a kifogástalan előadásban, amelyben a Szigligeti-színház jeles drámaíró együttese bemutatja. A sikerkoronázal megrázó erejű drámát Gagy Arankával a címszerepben, szombaton este hosszak újból színpadra.

Színházi Élet. Inez Sándor színházi lapja Molnár Ferenc „Farsang” című újabbjában próbáiról, a legújabb mesefilmekről, a kabarék újdonságairól hoz érdekes közleményeket. Aktuális szellemes spróságok, pompás illusztrációk teszik a füzetet változatosná. Ára 20 fillér, kapható a dohánytözsédekben.

URANIA mozgószínház
Szerda.
A sáján leléti ember
Tragédia 3 f.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 3 órákor és hétköznapokon fél 7-kor.

APOLLÓ mozgószínház
Szerda.
A király tigris.
Bűnügyi történet 4 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 3 órákor és hétköznapokon fél 7-kor.

VIGADÓ mozgószínház
Szerda.
A véreb.
Dráma 4 f. lv.
Szombaton és vasárnap négy előadás és pedig: délután 3, 5, 7 és este 9 órákor.

NYILTTER.

- HETI ÁRJEGYZÉK.**
- Teás készlet aranyozással 6 személyre . . . . . 6 kor.
  - Kávés készlet aranyozással 6 személyre . . . . . 6 "
  - Feketekávés készlet tálcával Roccoco 6 személyre . . . . . 6 "
  - Mosdó készlet finom fayence . . . . . 8 "
  - Ebődös készlet aranyozással 6 személyre . . . . . 24 "
  - Függő lámpa csigás felszerelve . . . . . 16 "
  - Befőttes készlet kristály üvegből 6 személyre . . . . . 4 "
  - Gyümölcs készlet majolika 6 személyre . . . . . 4 "
  - China ezüst cukortartó 6 személyre . . . . . 5 "

RÉPKERETEZÉS
izlésesen elkészítve.

ABLAK ÜVEGEZÉS
pontosan előnyös árakban lesznek készítve.

KOMLÓS TESTVÉREK

azelőtt Heller Testvérek
Üveg, porcellán, lámpa áru és konyha felszerelési áruk nagykereskedése.

Nagyvárad, Zöldfa-utca 13. sz.

Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR**
Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Vágás eladás.

A nagyvárad i. szt. Ftdő Káptalan 36 kh-as felkéri vágásának fatömege 1916. okt. 30-án d. e. 10 órákor a káptalan uradalmi központi irodában elfog adadni. Feltételek ugyanott (Sal Ferenc-utca 4.) megtudhatók.

Nagyvárad, 1916. okt. 12.

Ringelmann Lajos
uradalmi főtiszt.

Harisnya, tricó, keztü.

Svetterek, kabátok, lélekmelegítők, valamint az összes kötött ruházatok, legjobb és legolcsóbb beszerzési helye

Hungária Harisnyááruház

Sas Passage főbejárónál.

Kérelik öögünket összenemlévesztetni

* **A Nagyvárad Takarékpénztár** tisztelettel értesíti t. ügyfeleit, hogy a IV. hadikölesön kötvényeket az annak idején adott pénztári elismarványok ellenében az intézet helyiségében (Teleky-utca 2. sz.) a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

nagyvárad i. fiókja.

Saját tőke 145.000.000 korona.

Sürgős szükséglet a készpénzforgalom megszoritása! — Teljesítük fizetéseinket készpénz igénybevétele nélkül!

Aki banknál számlát nyitatt és csekkkel fizet, a készpénznélküli forgalmat elősegíti és nemcsak a köznek, hanem saját magának is hasznos szolgálatot tesz.

Mindenkinek a legkedvezőbb feltételek mellett csekk- és folyószámlát nyitunk.

Az összes bankszerű műveletek lebonyolítását vállaljuk és készséggel adunk mindenker felvilágosításokat

Magyar Általános Hitelbank

Nagyvárad i. fiókja, Rákóczi-ut.2.

Központ: Budapest V. Dorottya utca 5-7. V. József-tér 3-4. Vidéki fiókok: Brassó (ezidőszerint Budapest), Debrecen, Fiume, Győr, Kassa, Kecskemét, Nagyvárad, Pécs, Puzsony, Szabadka, Temesvár, Belgrád

APOLLÓ mozgószínház

Szerda, csütörtök, péntek és szombat

október 25, 26, 27 és 28-án

A KIRÁLYTIGRIS.

Bűnügyi rejtély 4 felvonásban, az Arany-sorozat 3-ik nagy amerikai film attrakciója.

FŐSZEREPLŐK:

- Leo Randal a Királytigris . . . . . Robert Warwick
- A kormányzó leánya . . . . . Ruth Shipley
- Bill Awary . . . . . Alex B. Francis
- Doyle a detektív . . . . . Rober Gummines
- A cinikos . . . . . John Hines
- A kormányzó . . . . . Arthur Worker

6 Felsége a király születésnapja.

Aktuális feivétel.

Az előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon d. u. 8 órákor, hétköznapon pont fél 5 órákor. Utolsó előadás 9 órákor.

HELYÁRAK:

Páholy ülés 1 K 50 fill. Zsöllye 1 K 20 fill.
Támlásszék 1 K. Zártszék 80 fill. Első hely 50 fillér.

Katonák és gyermekek a helyárak felét fizetik.

Kedvezményes jegyek kaphatók a Sipos-féle bémer-téri dohánytözsében.

Olcsó harisnya vásár
Hol?? Hol??

A HÓFEHÉRKE
harisnya áruházban

Nagyvárad Szent László-tér,
Sas palota a Drogueria mellett.

Eladásra kerül ötvenezer
pár női és férfi harisnya.

Következő előnyárakban:

Szám.	Reklám árák.
908 Női flor harisnya «Hófehérke»	K 2-80
Női flor harisnya selejtes kisebb kötési hibákkal	1-96
908 térd flor harisnya «Hófehérke» térdén felüli	3-20
407 Női flor harisnya «Hóvirág» selyem fényű	2-75
211 Női la. cérna h. gyémánt fekete	3-75
305 Női la. cérna musselinharisnya vékony szálú	3-40
807 Női la. cérna őszi harisnya	4-
908 Női la. Tréma selyemharisnya vékony szálú	5-
Téli női harisnyák K 2-20, 2-50, 3-, 3-80, 5-10.	
„ „ gyapjú harisnyák K 7-, 8-, 9-	
R. Férfi pamut harisnya selejtes kisebb kötési hibákkal	K 0-96
R.R. Férfi flor harisnya selejtes kisebb kötési hibákkal	1-26
672 Férfi divat csikos selejtes ki- sebb kötési hibákkal	1-50
3266/68 gyapjú hulladék téli	2-16
3466 Férfi harisnya Merinó gyapjú téli	2-60
3459 Férfi harisnya gyapjú téli vastag szálú	3-
3484 Férfi harisnya valódi gyapjú téli bolyhozott	3-

! Olcsó nagy zsebkendő vásár !

Ezen árak csak november 1-ig maradnak érvényben.

Külön nagybani osztály.

IZSÁK LIDIA
elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad, Park-szálloda
Nagy Sándor-u. 1. életében.

Fürdőkét a legelső divat szerint 2 óra
alatt elkészítünk, kéz fűzőkben egyenes
tartók, melltartók és baskötőkben nagy
választék. Fűzőket választás végéig vi-
dékre is küldünk, tisztításokat és javítá-
sokat pontosan elkészítünk. Szigligeti
színház művésznőinek egyedüli szállítója.
:: Telefon : 11-53. ::

**Talp, talphulladék,
talp-pótlóanyag és
bőrhulladéküzletem,**
katonáskodásom miatt, laká-
somon folytatom! Kérem t. ve-
vőim továbbbizives pártfogását

STERN MIKLÓS
Nagyvárad, Péter-u. 1/A.

(Bejárat a Sztaroveczky-utca
felől, az inasotthon mellett.)

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben úgy kisebb,
mint nagyobb terjedelmű tárgyak szobabuto-
rok fülkéiben beraktározásra elfogadtatnak.
Termények beraktározására való száraz pin-
cék, továbbá boros-pincék, istállók és
kocsiszínek állanak rendelkezésre. A berak-
tározott tárgyakat tűz és betörés ellen biz-
tosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzet-
méterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ.
beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passaige, 24. sz. lépcső. Telefon 1400.

Vas és rézágyak

afrik és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: összehajtó
ágyak eredeti gyári árák
kaphatók

Tátray Sándor

r-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.

EMIR

KELETI HAJFESTŐ

fekete, barna és világos barna
színre legszebb fekete vagy
barna színre fest néhány perc
alatt minden haját, bajuszt és
szakált. Teljesen ártalmatlan,
használat egyszerű és a festés
igen sokáig tart. Óvakodjunk
utánzásoktól, csak **EMIR** névvel
ellátott dobozokat fogadjunk el

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól
meg akar szabadulni. Ha üde,
friss arcot akar úgy használjon

**Alabástrom
arckenőcsöt.**

Két féle minőség van forgalom-
ban, nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 1 korona 30 fillér.

Alabástrom puder

legjobb és legtisztább anyagok-
ból van összeállítva Kitűnően fed
és finomságánál fogva az arcon
alig vehető észre és semmiféle
pattanás vagy mitesser nem ke-
letkezik az arcon ha valaki az
Alabástrom pudert használja.
Egy eredeti doboz ára 2 korona.
!! Óvakodjunk utánzatoktól. !!

Ezen szerek valódi minőségben
beszerezhetők

NÉMETH PÁL

gyógyszerésznél

Arany Kereszt gyógyszertárban
Nagyvárad, Szent László-tér,
Városháza mellett.

Mindenféle postai megren-
delést azonnal szállítok!

Fenti szerek beszerezhetőek még a Va-
dász drogueriában, Farkas István Apó
drogueriában és Csillag gyógyszertár
Zöldfa-utca.

Helfy József utóda
NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.

Telefon szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Ajánl dús raktáráról előnyösen:

Borzásokot,

lisztes és gabonaszásokot, ponyvá-
kat, mindenféle legjobb kötélárut,
kender és papirzsinogeket,

**szalmaszások, pokróczok és
takarókat,**

gazdasági erős csiznákat és fedél-
lemezeket, olajokat és gépszirt.

Nagy raktár kárpitos kellékekben.

Az Erzsébetligeten lévő

4 új földszintes

házban két és három

szobás lakások kiadóak.

(Püspöki residenciamellett.)

Értekezni lehet a 3. épület-
ben a kó házmesternél, vagy

Incze irodában Bémer-tér 3.